

A Veszprém Megyei Levéltár Szakkönyvtára*

A könyvtár története

A leltárkönyv első bejegyzése 1959 decemberében kelt, de a könyvtár alapjainak lerakása korábbra tehető, valószínűleg az 1950. évi 29. törvényerejű rendelet alapján történt, így az állami levéltárrá alakulással egyidős.¹ Fennmaradt ugyanis egy 1959. évről készült statisztikai jelentés, amelynek megjegyzésében az szerepel, hogy az állományt újra leltározták.²

A ma 25 ezres gyűjtemény első kötetei az Országos Levéltár Központi Könyvtárán [továbbiakban: OLKK] keresztül kerültek az akkor még Veszprémi Állami Levéltár néven működő intézmény tulajdonába.

Az OLKK 1960. január elsejétől önálló hálózati központként látta el a levéltári könyvtárak felügyeletét, irányítását.³ Ez az intézmény szerezte be és osztotta szét a hálózaton belül az új megjelenésű műveket és a felszámolt (elsősorban szerzetesrendi) könyvtárak könyveit, figyelembe véve a területi levéltárak sajátosságait. Továbbá fizette elő a folyóiratokat, gyűjtötte össze az éves statisztikai jelentéseket, és foglalkozott a hálózat tagjainak problémáival. A központi ellátás miatt kevés tér maradt azonban a levéltári könyvtárak számára a gyűjteményük alakítására.

1961-ben került a levéltár élére Takáts Endre (1907–1984),⁴ aki minőségében és értékében jelentősen gyarapította az akkor alig több mint száz kötetes könyvtárat. Jó kapcsolatot tartva korábbi munkahelyével, a Soproni Levéltárral, sikerült az ottani duplum példányokból jelentősebb mennyiségű és tartalmában értékes könyvanyaggal gyarapítani állományunkat. Valószínűleg az ő nevéhez köthető a valamikori vármegyei levéltár addig hanyódo, a történelem viharait néhány kötet erejéig túlélő könyvanyagának leltárba vétele is. Bár ez a könyvanyag nem jelenthetett többet, mint a levéltári munkát segítő néhány, talán száz szakkönyvet csupán, de a megmaradt kötetek a jelenlegi állomány legértékesebb darabjai közé tartoznak.

Újabb komoly értékkel gyarapodott a könyvtár dr. Kredics Lászlónak, a Veszprémi Püspöki Könyvtár akkori könyvtárosának jóvoltából a '70-es évek elején, amikor az ott felhalmozódott többletpéldányokból számos olyan dokumentumot adott át jutányos áron intézményünknek, amelyek ma is szükséges és gyakorta forgatott darabjai gyűjteményünknek.⁵

Ugyanígy jelentős volt az a gyarapodás, amelynek során a hajdani veszprémi kegyesrendi gimnázium tanári könyvtára került a polcainkra 1974-ben. Kiváló történeti műveket, folyóiratokat, máshonnan alighanem már be sem szerezhető sorozatokat adott át intézményünknek az utódintézmény, a Lovassy László Gimnázium.

* Elhangzott az MKE Veszprém Megyei Szervezetének 2006. március 22-ei, a Veszprém Megyei Levéltárban tartott, kihelyezett ülésén.

A levéltárak 1968-tól megyei fenntartásba kerültek.⁶ Ettől kezdve önálló beszerzést folytathatott a könyvtár is, megnövekedett költségvetéssel. Így volt lehetőség az Állami Könyvtárellátó Vállalaton keresztül beszerezni az új könyveket. Az Új Könyvek jegyzékéről történő megrendelés tulajdonképpen a mai napig meghatározó az állománygyarapításban.

Elődeim mindig is arra törekedtek, hogy a helyi kiadványok – mint a helytörténeti kutatás alappillérei – meglegyenek könyvtárunkban, de a köteleespéldánykörbe nem tartozván, csak folyamatos piacfigyeléssel, sokszor magánkapcsolatok révén sikerült megszerezni őket.

Az elmúlt évtizedek során több kisebb-nagyobb személyi hagyaték, adomány, valamint a felszámolt intézményekből bekerült kötetek növelték a könyvtár állományát.

A gyarapításban aktívan segédkeznek levéltáros kollégáim is, akik különböző konferenciákon, sőt magánútjaik során is megvásárolják – legalábbis jelzik –, ha gyűjtőköerbe tartozó kötetre bukkannak. Kiszállások (iratbegyűjtések) alkalmával is mindig körülnéznek, van-e hasznosítható könyv a „selejtezés láthatárán”. E tevékenység olyan sikeres, hogy a mai napig több folyóméternyi vár belőlük feldolgozásra. A Veszprém Megyei Levéltár iratanyagában a második világháború komoly kárt tett, ezért a szakkönyvtár nyomtatott anyaga próbálja pótolni a fehér foltokat.

Mindenképpen meg kell említeni azokat, akik ezt a hatalmas alapozó és gyarapító munkát az elmúlt évtizedek alatt végezték.

- Kiss Mária, a levéltár megbízott igazgatója (1959–1961),⁷ aki a könyvtári teendőket is végezte ebben az időszakban, majd a veszprémi levéltárat elhagyva a Szombathelyi Állami Levéltár igazgatója lett;
- Polgár Erzsébet, aki levéltári kezelőként dolgozott itt, de a könyvtárat is ő gondozta 1966-os nyugdíjba vonulásáig;
- Dobi Marianna szintén levéltári kezelőként vette át a könyvtár gondozását is Erzsébet nénitől, majd sokrétű munkája mellett könyvtárosi diplomát is szerzett;
- dr. Kredics László, aki a '70-es évek elejétől Mariannával, majd 1983-tól, mint önálló könyvtáros évtizedeken át meghatározta a könyvtár arculatát. 2001-es nyugdíjba vonulásáig.

Jómagam 2003-ban vettem át a levéltári könyvgyűjtemény kezelését. A legfontosabb feladat a könyvtár előkészítése volt az új székházba történő költözésre. A Várban a helyszűke miatt a két raktárhelyiségen kívül az irodák és a kutatóterem szinte minden kihasználható helyére tettünk könyveket, hogy elférjen az állomány. Ezt a sokfelé szétszedett könyvanyagot kellett az eredeti raktári sorrendjébe visszarendezni és átköltöztetni az új helyére.

A levéltár költöztetése 2005 októberében–novemberében zajlott le. A könyvtár az első héten, öt nap alatt sikeresen átköltözött, köszönhetően azon kollégáim segítségének, akikkel együtt dolgoztunk ezen a feladaton.

A szakkönyvtár tágasabb, kényelmesebb helyre került az új épületben. Az iroda és a raktárhelyiség mellett folyóirat-olvasóval is bővült a könyvtári tér a korábbiakhoz képest. A raktár tömör állványos, és az elkövetkező, talán nyolc–tíz évre helyet biztosít a gyarapodásnak.

Egyetlen komoly gondot az elhelyezkedése jelent: az épület északi oldalán van, így sem az iroda, sem az olvasószoba nem kap elegendő természetes fényt.

A könyvtár mint a szolgáltatás

A könyvtár az intézmény szakkönyvtáraként működő zárt könyvtár. Elsődleges feladata, hogy az intézmény dolgozóinak munkáját, kutatásait segítse. Szolgáltatásait a kutatószolgálaton keresztül nyújtja a nagyközönség számára. Amennyiben bárki igénybe szeretné venni azokat, előbb kutatóként kell beíratkozni, nincs külön olvasói nyilvántartás.

A beíratkozás ingyenes, csupán személyi igazolvány szükséges hozzá. A leendő kutatót a kutatófelügyelő fogadja, és megbeszéli vele a kutatási témája helyi lehetőségeit. A megbeszélés során tisztázzák, hogy a kutató a téma szakirodalmában eléggé tájékozott-e vagy igényel-e szakirodalmat kutatómunkájához az iratanyagon kívül. Amennyiben szükséges a szakirodalom is, akkor találkozik a könyvtáros a kutatóval, és igyekszik a lehetőségekhez mérten kiszolgálni. A könyvtári anyag használatáról külön könyvtári betétlapot vezetünk a kutatási kérelemhez csatolva. Itt jegyezzük fel a kutató által használt könyveket, ami első-sorban a mi munkánkat segíti.

Az állomány nagy része raktárban van. A szabadpolcon a kutatóterem kézikönyvtára (törvénytárak; levéltári segédletek, fondjegyzékek; helységnévtárak; általános és szaklexikonok; nyelvészeti, helytörténeti és a családtörténeti kutatást segítő művek), valamint a helyi lapok és a kurrens folyóiratok vannak elhelyezve. Ezért a könyvtár használata során a kutatónak (a levéltári gyakorlathoz alkalmazkodva) őrtjegyket kell kitöltenie, minden általa igényelt könyvre. A kutatási szabályzatnak megfelelően egyszerre csak öt kötetet lehet igényelni.

Csak helybenhasználat van, nem kölcsönzünk. Kivételt képeznek a kollégák, akik munkájukhoz hosszabb időre is maguknál tarthatnak könyveket a munkahelyükön. A szigorú szabályozást az indokolja, hogy a könyvtár csak egy példányban szerzi be a könyvek többségét.

A könyvtár állománya jelenleg cédulakatalógus formájában, betű- és szakrendi katalógusban feltárt.

A levéltári könyvtárak technikai fejlesztését az Önkormányzati Levéltárak Tanácsa (ÖLT) próbálta meg összefogni és egységes rendszerbe terelni. A program, amely az NKA Levéltári Szakkollégiumának pályázata alapján indult 1997-ben, a Budapest Főváros Levéltára (BFL) vezetésével valósult meg. Az ÖLT szerződést kötött a TextLib integrált könyvtári rendszer forgalmazójával, az Infoker Kiszövetkezettel, az A modul egyfelhasználós verziójának több példányban történő megvásárlására, majd azt az ÖLT felhasználási szerződéssel bocsátotta a levéltárak rendelkezésére 1998 márciusáig.⁸

Ennek megfelelően a levéltári könyvtárak többségében ezt az integrált könyvtári rendszert szereztek be. A Veszprém Megyei Levéltár Szakkönyvtára is ezt a rendszert használja, amelyet az 1999-es NKÖM telematikai pályázat keretében 2000-ben vásárolt meg.⁹ A számítógépes feltárás azonban csak 2003-ban kezdődött el. Az adatbázisban jelenleg körülbelül 500 kötet van. A szoftver továbbra is egyfelhasználós (vagyis csak a könyvtáros használja), de tervbe vettük a bővítését.

Az új levéltár kutatószolgálatának 2006. február 13-ai megnyitásával valósággal ránk zúdultak az érdeklődők. Ez részben a közel egy éves zárva tartással, részben pedig az új székház iránt tanúsított érdeklődéssel magyarázható. Az első két hétben annyi beíratkozott kutatónk volt, mint a tavalyi év első három hónapjában a bezárás előtt. A napi 10-15 felhasználó egy szabadpolcos könyvtár számára nem jelentős létszám, de itt a levéltárban, ahol mind a kutatható iratanyagot, mind a könyvek 90 százalékát a szolgáltató személyzetten keresztül lehet elérni, óriási terhelés. Mutatja ezt az is, hogy a Várban a kutatószolgálatot egy kutatófelügyelő (némi könyvtárosi segítséggel) látta el, az új székházban viszont a kutatófelügyelő mellett két levéltári kezelő és a könyvtáros segédkezik a kiszolgálásban.

Az új helyen bővültek a szolgáltatásaink is. A fénymásoláson kívül digitális másolatok, fényképek készítésével állunk kutatóink rendelkezésére. Azonban komoly problémát jelent, hogy a jegyzetelés mint anyaggyűjtési módszer kezd háttérbe szorulni a másolatkészítéssel szemben. Különösen a fénymásolás árt az iratoknak, a könyveknek. Ezért igyekszünk a másolatkészítést keretek közé szorítani. Az 1950 előtt megjelent könyvekből és a bekötött folyóiratokból csak indokolt esetben, a kötet állapotától függően engedünk fénymásolást. Komoly gondot jelent ugyanis az állomány állagának megőrzése. Sok kötetünk szorulna újrakötetésre, nem egy restaurálást kívánna, de ennek anyagi feltételeit a levéltár a költségvetéséből nem tudja megteremteni, pályázati lehetőségek pedig számunkra gyakorlatilag nem léteznek.

A könyvtári állománya

És mivel szolgálhatunk?

A könyvtár gyűjtőköre elsősorban a szakmai munkánkhoz kapcsolódó kiadványokra (levéltári, történeti, jogi, statisztikai művekre) és a helytörténeti dokumentumokra terjed ki. Ez utóbbi témakört a legszélesebben értelmezve mind földrajzilag (a megye területén érte a történelmi változások során valaha is idetartozó településeket), mind a dokumentumok fajtáit és típusait tekintve (egy intézményhez vagy településhez köthető minden nyomtatott kiadvány). Gyűjtjük továbbá a forráskiadványokat, cím- és névtárakat, de megtalálhatók az ország más levéltárainak, számos múzeumának kiadványai is nálunk. Ezek elsősorban cserekapcsolatokon keresztül kerültek állományunkba. Így a levéltári könyvtár állománya bizonyos mértékig alkalmas más megyék helyismereti anyagában való tájékozódásra is.

A levéltár nemzetközi kapcsolatokat is ápol, elsősorban a szlovákiai Vágsellye és a vajdasági Zenta levéltárával, valamint a révkomáromi Etnográfiai Központtal. Ennek köszönhetően a fent említett intézmények sok kiadványa is megtalálható könyvtárunkban.

A folyóirat-állományunk a lehetőségekhez mérten érinti a határterületeket is. Megtalálható itt a szakmai és a történeti kiadványokon kívül számos néprajzi, statisztikai, igazgatási, honismereti tárgyú országos terjesztésű folyóirat, és igyekszünk a megyei időszaki kiadványokat minél szélesebb körben beszerezni. Továbbá figyelünk a szomszédos megyék helyismereti lapjaira is.

Munkánkhoz elengedhetetlen a jogszabályokról való tájékozódás, ezért jelenleg is mintegy hétféle közlőnyt fizet elő intézményünk, amelyek természetesen a kutatók rendelkezésére is állnak.

A nyomtatott kiadványokon túl digitális kiadványokat is gyűjtünk.

Kutatóink közül a legtöbben családtörténet-kutatási szándékkal jelentkeznek az utóbbi években, de egy-egy intézmény, épület, település, esemény helyi vonatkozású kutatásához is hathatós segítséget tudunk nyújtani, karöltve a városban működő megyei könyvtárral, a múzeumi és az érseki könyvtárakkal.

Kamarakiállítás a könyvtár állományából

A tárlókban elhelyezett dokumentumokkal igyekeztünk metszetét adni a jelenlegi állománynak. Büszkék vagyunk a tulajdonunkban lévő kétszázéves kiadványra éppúgy, mint a frissen beszerzett, elektronikus formában rögzített atlaszra.

Az első négy tárló feladata, hogy ízelítőt adjon a könyvtár értékes dokumentumaiból. Itt állítottuk ki könyvtárunk egyik legrégebbi dokumentumát, a *Compendium oeconomica ruralist*, amelyet Budán nyomtattak 1797-ben.

Helyet kaptak olyan országos megjelenésű kiadványok, mint a *Rendeletek Tára* (Pest, 1871), amely a kezdetektől, 1867-től 1944-es megszűnéséig hiánytalan sorozatban megtalálható könyvtárunkban. Továbbá a *Tudományos Gyűjtemény* (Pest, 1817), amelyből szintén közel teljes sorozattal rendelkezünk, vagy az *Országos Kormánylap* (Buda, 1857) magyar kiadása.

A kiállításon látható *A Magyar Szent Korona Országainak helyiség és vasúti út térképe* (Bp., 1890), amelynek különlegessége, hogy A/5-ös könyvformátumra van összehajtván, ezért kemény táblás könyvnek gondolhatja a szemlélő. E tárlóba került *Az egész világ felülete* (Pozsony, 1843) című atlasz, amely az egyik legrégebbi atlasz könyvtárunk tulajdonában, és – hogy a digitális dokumentumok is képviseljék magukat – itt található a *Magyarország első katonai felmérése* (Bp., 2004) című DVD.

Két tárlóban mutatjuk be a Veszprém megyére vonatkozó, vagy itt kiadott dokumentumokat, külön tárlóban elhelyezve a veszprémi nyomdatermékeket. Ezeknél a kiadványoknál is elsősorban a koruk volt a meghatározó szempont, a XVIII. század végétől az 1940-es évekig megjelentek láthatók itt, tematikájukat tekintve igen változatosan.

A megyei dokumentumok között található a *Zirc és Vidéke* című hetilap egyik 1940. évi száma; a *Veszprém vármegyei Hivatalos Lap* 4. évfolyama (1902); *A Devecseri Magán Koedukációs Polgári Fiu és Leányiskola értesítője az 1938–39. iskolai évről* (Veszprém, 1939); Darnay Kálmán *Sümegei kalauza*, (Sümeg, 1930); Bakonyváry Ildefonz *A pápai katolikus gymnasium története* (Pápa, 1896), több más kiadvánnyal egyetemben.

A Veszprém városi kiadványok között került a kiállításra Gutheil Jenőnek a veszprémi 1919-es események egyedüli adatforrását jelentő műve, *A kommuniszták uralma Veszprémben* (Veszprém, 1920); valamint több aprónyomtatvány, és olyan történeti jelentőségű kiadványok, mint a Ramasetter Károly nyomdája által kiadott *1847/48 országgyűlési törvényczikék* (Veszprém, 1861), vagy *A veszprémi választók névsora* 1922-ből. Helyet kapott egy kolligátum is, amelyben több, a Számmer Nyomda által kiadott könyvecske is megtalálható.

A következő nagyobb egység gyűjteményünk régmúltját mutatja be. A vármegyei levéltári anyag egyik megmaradt darabja Werbőczy István *Corpus Juris Hungarici* (Tyrnaviae, 1751) első kötete, amelyben már a XVIII. századból származik egy bejegyzés még latinul, majd két XIX. századi magyar bejegyzés is megerősíti, hogy a kötet a Veszprém vármegyei levéltár tulajdona.

Intézményünk valójában sosem törekedett könyvhagyatékok megvételére, de ha találkozik ennek lehetőségével, szívesen fogadja. Főleg személyi eredetű irathagyatékok átadásakor jutottunk hozzá könyvanyaghoz is, például Hungler József veszprémi tanár, történetszakértő iratainak megszerzésekor, vagy Süle Sándor tanító, népművelő iratainak begyűjtésekor. Előfordult azért pusztán könyvtári anyag megszerzése is, például a Seewald-féle gyűjtemény megvásárlása, amely értékes balatoni tárgyú köteteket tartalmaz.

Két személyi hagyatékából került a kiállításra a következő tárló tartalma. Az egyik Széll Lajos Miklós, veszprémi tisztviselő hagyatéka, amelynek értékes részét képezi Oroszy Pál (1763–1833) táblabíró hagyatékának néhány kötete.

A másik személyi hagyatékok Kerecsényi József (1937–2002) néhány kötete. A szekszárdi születésű bányamérnök szakmai könyvhagyatékának jelentőségét¹⁰ intézményünk szempontjából az magyarázza, hogy megyénk jelentős mértékben érdekelt a bányászat történetében is.

Kiállításunkból nem maradhattak ki saját kiadványaink sem. A *Veszprém Megyei Levéltár kiadványai* sorozat jelenleg 17 kötetből áll.

Ezenkívül több segédletet (*Veszprém megyei állami anyakönyvi kerületek változásainak jegyzéke* [Veszprém, 1973], *Kataszteri térképek a Veszprém Megyei Levéltár Térképgyűjteményében* [Veszprém, 1991]) és aprónyomatványt is megjelentetett intézményünk.

Az utolsó tárlóban kívántuk bemutatni, hogy intézményünk egy kutatási téma feldolgozásához hányféle segítséget tud nyújtani. A téma ezúttal a balatonfüredi szőlész–borász képzés története. Kiállításunkon szerepel a fondjegyzékünk, amely az iskola történetére vonatkozó iratanyagban segít eligazodni, valamint a képzés történetével foglalkozó cikkek, kötetek és az iskola évkönyvei.

JEGYZETEK

- 1 A magyar levéltártörténet kronológiája 1000–2000. Szerk. Dóka Klára, Müller Veronika, Réfi Oszkó Magdolna. Bp. Magyar Országos Levéltár, 2000. 230. p.
- 2 Veszprém Megyei Levéltár [továbbiakban: VeML]: A levéltár saját iratai: 447/1959 lvt. sz.
- 3 Ugyanott 27/1960. lvt. sz.
- 4 A magyar levéltártörténet kronológiája 1000–2000. 244. p.
- 5 VeML: A levéltár saját iratai 883/1970. lvt. sz.
- 6 A magyar levéltártörténet kronológiája 1000–2000. 247. p.
- 7 Ugyanott 242. p.
- 8 VeML: a levéltár saját iratai: 1015/1997. lvt. sz.
- 9 Ugyanott 270/1999. lvt. sz. és a 349/2000. lvt. sz.
- 10 Hermann György: Kerecsényi József = Bányászat, 2002. 4. sz. 370. p.

Az Országgyűlési Könyvtár európai uniós letéti gyűjteménye

Az Országgyűlési Könyvtár Európai uniós letéti gyűjteménye 2006. január 30-án ünnepelte öt éves fennállását. Most az öt év tapasztalatairól, a gyűjtemény szolgáltatásairól, valamint a feldolgozó-szakreferensi munka főbb elemeiről beszélgettem Czákné Szomor Ildikóval, a gyűjtemény munkatársával.

– *Kezdjük a kezdetekkel: a letéti gyűjtemény még az uniós csatlakozás előtt kezdte meg munkáját. Ez akkor nagy szó volt, hiszen Magyarország nem tagállamként kapta meg a letéti gyűjteményi státust. Milyen körülmények között alapították a gyűjteményt?*

– A Magyar Országgyűlésben és természetesen az Országgyűlési Könyvtárban is kiemelt figyelmet kapott és kap az Európai Unió és Magyarország viszonya. A könyvtár uniós információs és dokumentációs tevékenysége már az 1960-as években elkezdődött. A könyvtár megvásárolta az uniós dokumentumokat. főként az európai integrációval kapcsolatos történeti, jogi és politikai műveket, angol, német és francia nyelven.

Az Országgyűlési Könyvtár 1997-ben kérelemmel fordult az Európai Bizottság X. Főigazgatóságához, hogy európai uniós letéti könyvtárat hozhasson létre. A könyvtár 1999 júniusában kapta meg a státust. Ténylegesen ez volt az első letéti könyvtár a régióban, amely az EU tagországain kívül jött létre. 2001. január 29-én hivatalosan is átadásra került az Országgyűlési Könyvtár európai uniós letéti gyűjteménye.

Az Európai Bizottság fő célként tűzte ki a letéti gyűjtemények dokumentumaihoz való ingyenes, szabad hozzáférés biztosítását minden érdeklődő számára. Ezt a könyvtárunk is fontos szempontnak tartja, és az olvasói igényeket figyelembe véve alakította ki tájékoztatását és nyitva tartását.

A dokumentumok Luxemburgból, az Európai Unió Hivatalos Kiadójától (EUR-OP) érkeznek egy példányban, ingyenesen, angol nyelven. A dokumentumok típusát tekintve monográfiák, periodikák, hivatalos közlönyök, a jogalkotás folyamán kiadott bizottsági dokumentumok, ismeretterjesztő füzetek és gyűjteményes munkák.

– *A csatlakozás milyen változást hozott az életetekben?*

– Magyarország 2004. május 1-jei csatlakozása változást jelentett a letéti gyűjtemény életében is. 2004 májusától az Európai Unió húsz hivatalos nyelven, köztük magyarul is kiadja a dokumentumait. Az angol nyelvű kiadványokkal párhuzamosan magyar nyelven is érkeznek dokumentumok. Az Európai Unió *Hivatalos Lapjának* C és L sorozata 2004. augusztus 1-jétől található meg magyar nyelven is a letéti gyűjteményben, az angol nyelvű *Official Journal of the European Union* című

hivatalos lap fordításaként. A *Hivatalos Lap S* sorozata, amely a közbeszerzési tendereket tartalmazza, CD-ROM-on érkezik hetente kétszer a letéti gyűjteménybe, és ingyenes hozzáférésünk van az Európai Unió TED adatbázisához, amelyben napi frissítéssel találhatjuk meg magyar nyelven is a pályázati felhívásokat.

Az Európai Unió hatályos joganyagát, elsődleges és másodlagos jogforrásokat az unió húsz hivatalos nyelvén az Eur-Lex adatbázisban kereshetjük. Ezen a lapon, de külön adatbázisban a luxembourgi Európai Bíróság jogeseteihez, teljes szövegeű elérések, angol, francia és már magyar nyelven is lehetőségünk van hozzáférni. Azért emelem ki a hatályos joganyag és jogesetek magyar nyelven való elérését, mert olvasóinknak fontos szempont a saját anyanyelven való hozzáférés.

– *Hogyan történik a beérkező anyagok feldolgozása?*

– A Luxemburgból érkező kiadványokat az Országgyűlési Könyvtár CORVINA Integrált Könyvtári Rendszerében dolgozzuk fel. Katalógusunk a www.opac.ogyk.hu internetcímen található.

A gyűjtemény munkatársai az Országgyűlési Könyvtár által vásárolt idegen nyelvű, európai uniós témában megjelent, valamint az EU hivatalos kiadójától érkező tanulmánykötetek esetében analitikus feltárást is végeznek. A kiadványok retrospektív analitikus feldolgozása a 2000. évig készült el

– *Kik használják a gyűjteményt?*

– A gyűjteményt 80 százalékban egyetemi, főiskolai hallgatók használják, de nagy számban keresnek meg bennünket oktatók, kutatók, országgyűlési képviselők, szakértői, bizottsági munkatársak és a közigazgatásban dolgozó kollégák is.

– *Melyek azok a témakörök, melyekre a legtöbben kíváncsiak?*

– A tematikus megoszlást elemezve a következő témák váltották ki a legnagyobb figyelmet: környezetvédelem, foglalkoztatáspolitikai, szociálpolitika, médiapolitika, adatvédelem, terméklefelelőség, versenyjog, sportpolitika, a bővítési folyamat mindenkori helyzete, a jogharmonizációs kérdések, és még sorolhatnám a témákat, mert nagyon változatos a referenz munkánk. Természetesen sok kérdés érkezik az általunk ma már „rutinnak” nevezett körből: konkrét direktívák, határozatok, jogesetek, szerződések, egyezmények.

– *Az évek alatt a tájékoztató munkában milyen változások történtek?*

– A kezdeti általános tematikájú tájékoztatást egyre gyakrabban váltja fel a konkrétabb, specifikusabb, részterületekbe menő referenz kérdések megválaszolása.

A szakolvasóteremben található uniós kiadványok és az Országgyűlési Könyvtár állományából válogatott dokumentumok mellett a tájékoztató munkánkhoz ma már nélkülözhetetlen az adatbázisok használata. Könyvtárunk saját adatbázisait is előszeretettel veszik igénybe az olvasóink, ilyen például a Magyar Jogi, a Külföldi Jogi, a Világpolitikai, a Külföldi Sajtófigyelő és a Hazai Sajtófigyelő adatbázisokat. Ezekon kívül az Európai Unió hivatalos adatbázisait (Eur-lex, Pre-lex, ScadPlus, TED) és az Országgyűlési Könyvtár által előfizetett adatbázisokat (pl. EBSCO, European Sources Online, Dantenet, Westlaw International, Bruxinfo, Európa Szerver) használják nagy gyakorisággal.

Másik forrást is megemlítek, ami a tájékoztató munkát segíti. Az Magyar Országgyűlés Európai Ügyek Bizottsága tevékenysége 2004. május elseje óta jelentősen bővült. A bizottság nemcsak a belső jogalkotásban vesz részt, hanem a közösségi jog kialakításában is, a tervezeteken keresztül véleményt formálva. Az európai uniós dokumentumok, jogszabálytervezetek a Külügyminisztériumon keresztül érkeznek az Európai Ügyek Bizottságához, ahol bekerülnek a Parlamenti Információs Rendszer külön adatbázisába. Ez az adatbázis csak az intraneten, a Parlament belső hálózatán keresztül érhető el. A Parlament könyvtára lévén mi is hozzáférhetünk és használhatjuk tájékoztató munkánkhoz.

– *A tájékoztatásban nyilván a világháló is használjátok. Mesélnél erről?*

– Az Országgyűlés európai uniós honlapján (<http://www.parlament.hu>) a letéti gyűjtemény is helyet kapott, öt címszó alatt adunk információt az érdeklődők számára. Megtalálhatóak itt az Európai Unióval kapcsolatos újdonságok, beszámolunk az Európai Parlament és az Európai Bizottság fontosabb híreiből, eseményeiről, a szervezetek munkájáról. Havonta készítünk bibliográfiát, magyar és idegen nyelvű könyveket, valamint az időszaki kiadványokat dolgozunk fel a letéti gyűjteményben használt tematikus csoportosítást követve. Elkészült a 2003–2005. közötti időszakra vonatkozó kumuláció is. Uniós linkeket adunk meg és a fontosabb szerződések teljes szövegű elérését.

A személyes tájékoztatás és az interneten való bibliográfia közreadása mellett e-mailben, telefonon és faxon érkező kérdésekre is válaszolunk.

– *Az Európai Unióról számos konferenciát tartottak az elmúlt tíz évben itthon és az uniós tagállamokban egyaránt. Ezekben lehetőségük van részt venni?*

– Igyekeztünk figyelemmel kísérni az unióban történeteket. Számos előadáson vettünk részt, vagy tartottunk előadásokat. Több alkalommal szervezett a könyvtárunk szakmai fórumot. Lehetőségünk volt részt venni tanulmányutakon uniós tagállamokban is. Ezáltal betekintést nyerhettünk, hogy a különböző tagállamokban hogyan történik az uniós joganyag beültetése a nemzeti joganyagba. Ez tagállamonként változó képet mutatott.

– *Mi a 2006. év kiemelkedő feladata számotokra?*

– A letéti gyűjtemény 2006. évi munkáját az Európai Bizottság D-tervéhez igazítjuk, szem előtt tartva célkitűzéseit. A D-terv, Demokrácia, Dialógus és a Diskusszió címmel hirdette meg uniós kommunikációs cselekvési tervét, amely az Európai Unió demokratikus intézményei és polgárai között jön létre. Ez egy már korábban létező program kiegészítése, amely az európai polgárok szélesebb körű tájékoztatását jelenti az uniós döntéshozatali folyamatokról. 2006. február 1-jén jelent meg az Európai Bizottság kommunikációs stratégiája *Fehér könyv az európai kommunikációs politikáról* címmel. Igyekszünk ennek a programnak aktív részesei lenni, és az Európai Unióról való tájékoztatást minél szélesebb körben és mélységben is kielégítően elvégezni.

– *Köszönöm a beszélgetést, és jó munkát kívánok!*

PA